

De traumameeuw: van helislachtoffer tot museumstuk

Een Gooise kokmeeuw zorgde medio oktober voor ophef in de media. Zij dwong een traumahelikopter tot landen en is nu te bewonderen in de collectie van het Natuurhistorisch Museum in Rotterdam. Naast de necro-eend en de dominomus ligt daar nu ook de Hilversumse traumameeuw.

Pieter Schut

Even was een Gooise vogel landelijk nieuws. Een kokmeeuw (*Larus ridibundus*) vloog op 13 oktober 2011 de cockpit van een traumahelikopter binnen. De helikopter moest een noodlanding maken in de het weidegebied vlakbij de woonwijk Hilversumse Meent. De helikopterpiloot kwam met de schrik vrij.

Plakken met tape

Foto: Jan Honing

Nadat het gat in de cockpit met tape provisorisch was gedicht, kon hij zijn reis vervolgen. Dat gold niet voor de kokmeeuw. Het enige slachtoffer van de crash werd achteloos in het weiland achtergelaten. Incident gesloten? Nee, want toen begon het verhaal van de traumameeuw pas echt. Een verhaal dat zou leiden tot tal van publicaties in landelijke en regionale dagbladen, op televisie, op internet en op Twitter. Iemand opperde zelfs serieus om het woord traumameeuw op te nemen in de nieuwe 'Dikke Van Dale'. Nadat ik over de noodlanding een bericht op Twitter had gelezen, besloten André van Soest (natuurfotograaf, oud-huisarts in de Hilversumse Meent) en ik (vogelaar en journalist te Bussum) een poging te doen om het slachtoffer op te sporen en te bergen. Waar is dat goed voor, zult u zich afvragen. André is zich na zijn pensionering verder gaan toeleggen op de fotografie. Hij volgt een opleiding aan de Fotovakschool in Amsterdam en heeft al enkele exposities achter de rug. Veel van zijn foto's maakt hij in de natuur

dicht bij huis, dus in de Hilversumse Meent en in het Naardermeergebied. Momenteel is hij bezig met het samenstellen van een foto-expositie getiteld Raamslachtoffers. Hij fotografeert in zijn studio vogels die tegen het raam gevlogen zijn of op een andere manier het slachtoffer zijn geworden van menselijk handelen. Dat levert mooie stilleven op. 'Zo geef ik deze vogels een tweede leven', is de visie van André.

Karnemelksloot

De onfortuinlijke kokmeeuw was een echt raamslachtoffer en werd dus door André begeerd voor zijn fotocollectie. Dus allereerst gebeld met fotograaf Jan Honing. Hij had mooie persfoto's gemaakt van de plakband-plakkende helikopterpiloot. Zijn foto's haalden de voorpagina van De Telegraaf en later ook van De Gooi- en Eemlander. Op de vraag waar de vogel was gebleven, reageerde Jan eerst achterdochtig. Want wat moet je nou met een dooie vogel? Vervolgens legde hij haarfijn uit waar de vogel uit de cockpit was getrokken.

André van Soest

Foto: Pieter Schut

Precies daar, in de Ondermeent vlakbij de Karnemelksloot, troffen wij de geknakte kokmeeuw aan, naast de nog verse sporen van het landingsgestel van de helikopter.

Het slachtoffer

Foto: André van Soest

Daar bleef het niet bij. Via Twitter meldde zich een oude bekende van ons, Kees Moeliker¹, conservator van het Natuurhistorisch Museum Rotterdam. Kees wilde de traumameeuw heel graag opnemen in de collectie van het museum.

Aldus geschiedde: het preparaat draagt nu het catalogusnummer NMR 9989-003254.

Bij het prepareren bleek het een volwassen wijfje kokmeeuw te zijn. De aanvaring met de helikopter veroorzaakte een dodelijk multitrauma: in de vleugels en het karkas is geen botje ongebroken, longen, hart en lever

vormen een bloederige massa. Snavel en schedel bleven wonderwel onbeschadigd.

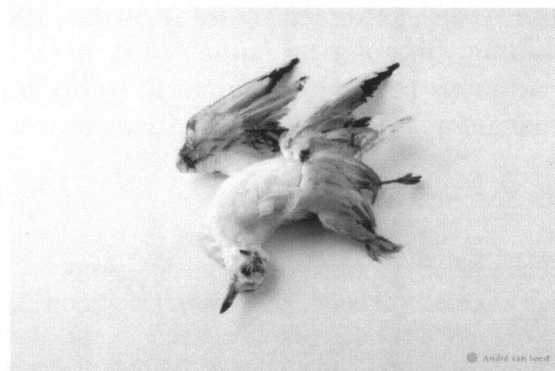

Foto: André van Soest

In de collectie van het Rotterdamse museum schaaft de traumameeuw zich nu in het rijtje bekende 'dode-dieren-met-een-verhaal' naast de *necro-eend*², de *dominamus*³, de *McFlurry-egel*⁴, de *gulzige aalscholver*⁵ en de *onthoofde kanarie van Kollumerzwaag*⁶. Fotograaf André van Soest blijft op zoek naar uitbreiding van zijn fotografische collectie. Inmiddels zijn hierover ook contacten gelegd met het Vogelhospitaal in Naarden. Wie hier in de regio slachtoffers vindt, of de natuurfoto's van Van Soest wil exposeren, kan contact met mij opnemen via: 035-6936811/06-53781827. Of via andrevansoest@me.com. Echt dramatische vogeldoden kunnen ook gemeld worden bij Kees Moeliker, moeliker@hetnatuurhistorisch.nl.

Noten:

- 1) *Kees Moeliker* (1960) is conservator van het Natuurhistorisch Museum in Rotterdam en bekend publicist en verteller over dode dieren in de natuur. Hij is onder meer columnist voor *Vroege Vogels* en *NRC Handelsblad*.
- 2) De *necro-eend* is een wilde eend die zich dood vloog tegen de glazen gevel van het museum en vervolgens werd verkracht door een andere wilde eend, een mannetje. Voor zijn rapportage over 'Het eerste geval van homoseksuele necrofilie bij de wilde eend' kreeg Moeliker in 2003 de Ig Nobelprijs, een internationale prijs voor onderzoek 'dat je eerst aan het lachen maakt en daarna aan het denken zet'. Het slachtoffer wordt ieder jaar herdacht tijdens *Dead Duck Day*, op 5 juni, zijn sterfdag.
- 3) De *dominamus* is de huismus die in Leeuwarden werd doodgeschoten, omdat hij voortijdig dominostenen in beweging zette bij het televisieprogramma *Domino Day*.
- 4) De *McFlurry-egel* kon niet meer loskomen met zijn kop uit een bakje met McFlurryijs. Hij liep het water in en verdronk. Naar aanleiding van dergelijke gevallen heeft McDonalds de maten van de ijsbakjes aangepast.
- 5) De *gulzige aalscholver* is een aalscholver die bij Barendrecht stikte, omdat hij een te grote snoekbaars wilde verorberen.
- 6) De *onthoofde kanarie van Kollumerzwaag* betreft een kanarie die in zijn afgesloten kooi werd aangetroffen zonder kop. Het mysterie werd nooit opgehelderd; de vogel is in de Rotterdamse collectie opgenomen.

Bronnen

Honing, J. (2011) 'Pleister' voor de traumahelicopter. Website www.janhoning.nl, 13 oktober 2011

Keulemans, M. (2011) Traumameeuw rust nu bij dominomus en necro-eend. De Volkskrant, 20 oktober 2011.

Moeliker, K. (2009) De eendenman. Nieuw Amsterdam Uitgevers.

Moeliker, K. (2011) Traumameeuw opgenomen in collectie. Website www.hetnatuurhistorisch.nl, 19 oktober 2011.

Moeliker, K. (2011) Traumameeuw. NRC Handelsblad (rubriek Beest), 19 oktober 2011.

Runhaar, H. (2011) Hilversumse traumameeuw naar museum. De Gooi- en Eemlander, 21 oktober 2011.